



# ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Κατσιμάρδος Λάμπρος

# ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ-ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

Ουσιαστικά, ως θεωρία μάθησης (στην γνωστική ψυχολογία) αντιμετωπίζουμε → ένα **πλαίσιο, σαφές/ ξεκάθαρο, βασισμένο στην έρευνα**, το οποίο **εξηγεί** → **ΠΩΣ** οι άνθρωποι αποκτούν, επεξεργάζονται και διατηρούν γνώσεις, ικανότητες, αντιλήψεις κλπ.

Συνηθισμένα χαρακτηριστικά τα οποία μας απασχολούν:

## 1) Τρόπος Εκμάθησης (ΠΩΣ):

Απαντά στο «τι συμβαίνει σε σχέση με το άτομο (ή το περιβάλλον του) το οποίο οδηγεί σε μόνιμη αλλαγή.

## 2) Γενικεύσιμο και Διαψεύσιμο:

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε πολλαπλά υποκείμενα, ηλικίες, περιβάλλοντα κλπ και πρέπει να μπορούμε να ελέγξουμε τους ισχυρισμούς που προβάλλει → είτε μέσω παρατήρησης είτε μέσω πειράματος.

## 3) Καθορίζει ρόλους:

Επεξηγεί ξεκάθαρα την σχέση ανάμεσα στον διδασκόμενο, τον διδάσκοντα και το περιβάλλον/ συνθήκες. Επεξηγεί διαφορετικά χαρακτηριστικά για την διδασκαλία (πχ μαθητοκεντρική; Δασκαλοκεντρική; Κλπ).

# ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΜΟΣ- ΒΕΗΑΝΙΟΥΡΙΣΜ

**Βασικοί Θεωρητικοί:** Ραυλον, Skinner, Watson, Thorndike κλπ

Το μυαλό αποτελεί «μαύρο κουτί» → δεν μπορούμε να δούμε μέσα, ας ασχοληθούμε μόνο με ερέθισμα και αντίδραση.

**Μάθηση:** Η μάθηση αποτελεί αλλαγή στην παρατηρούμενη συμπεριφορά, η οποία πραγματοποιείται λόγω εξωτερικού ερεθίσματος στο περιβάλλον → Καμία εστίαση σε εσωτερική σκέψη/ συναίσθημα κλπ μόνο στο μετρούμενο αποτέλεσμα.

**Βασικός/ αποκλειστικός μηχανισμός το conditioning/ εξαρτημένη μάθηση:**

**Classical Conditioning** (Σκυλί του Ραυλον): Αθέλητη αντίδραση → προήλθε από σύνδεση (πχ άγχος μαθητή όταν ακούει το κουδούνι λόγω αυστηρού καθηγητή που έρχεται την επόμενη ώρα).

**Operant Conditioning** (Κουτί του Skinner): Ηθελημένες συμπεριφορές → επηρεάζονται από αποτελέσματα: Ενίσχυση → Συμβάλλει στην συμπεριφορά ενώ Τιμωρία → Μειώνει.

**Ρόλος Διδάσκοντα** → Δασκαλοκεντρικό μοντέλο, Έλεγχος και Ενισχυτής. Συνήθως «σπάει» σε μικρά κομμάτια την μάθηση, ώστε να δίνει άμεση ανατροφοδότηση, η οποία έχει και σχέση με τον στόχο/ συμπεριφορά μαθητή.

**Μαθητής:** Παθητικός δέκτης της διδασκαλίας, αντιδρά σε περιβαλλοντικές συνθήκες. Θεωρητικά πρέπει να επαναλαμβάνει συμπεριφορές αν δίνουν θετικά αποτελέσματα και αποφεύγει τις αρνητικές.

**Παραδείγματα εφαρμογής:** Εξάσκηση (κάρτες, τεστάκια), «πόντοι» (πχ αστέρι για σωστή απάντηση-παιχνιδάκι), άμεση καθοδήγηση («δείτε εμένα, ΕΤΣΙ το σωστό»).

# ΓΝΩΣΤΙΚΙΣΜΟΣ- COGNITIVISM

**Βασικοί θεωρητικοί:** Piaget (για στάδια ανάπτυξης), Bruner, Gagne, Ausubel κλπ

Αντίδραση στο Συμπεριφορισμό και το «Μαύρο κουτί» → ας το ανοίξουμε! Το μυαλό ομοιάζει κάπως σε υπολογιστή → πληροφορίες εισάγονται, επεξεργάζονται, συγκρατούνται στην μνήμη και ανακτώνται. GESTALT ψυχολογία σχολή σε Γερμανία-Αυστρία κλπ.

**Μάθηση:** Εσωτερική νοητική διεργασία η οποία εμπεριέχει προσοχή, μνήμη, αντίληψη, επίλυση προβλήματος. Ο στόχος → μεταφορά πληροφορίας από Short-Term Memory σε Long-Term μέσω διάφορων στρατηγικών (οργάνωση, επεξήγηση κλπ).

**Ρόλος Διδάσκοντα:** Οργανώνει το περιεχόμενο λογικά, συνδέει νέες πληροφορίες με παλιές μαθητών, διδάσκει τους μαθητές πως μαθαίνουν (metacognition).

**Ρόλος Διδασκόμενου:** Ενεργός επεξεργαστής της πληροφορίας, meaning maker, οργάνωση σκέψεων, χρήση μνημονικών αντικειμένων (πχ χειρονομία ως μνημονικό τρικ).

**Εφαρμογή** πχ Διαγράμματα Venn, Mind Mapping, Μνημονικά τρικ.

# ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΒΙΣΜΟΣ-CONSTRUCTIVISM

**Βασικοί Θεωρητικοί:** Piaget (Γνωστικός Κονστρουκτιβισμός), Vygotsky (Κοινωνικός Κονστρουκτιβισμός), Dewey, Montessori.

Το μυαλό αποτελεί έναν Χτίστη. Δεν κατεβάζουμε ένα αρχείο στον υπολογιστή μας, αλλά χτίζουμε μια μοναδική αντίληψη η οποία βασίζεται στην προσωπική εμπειρία και αλληλεπιδράσεις.

**Μάθηση:** Ενεργός, κατασκευαστική διαδικασία. Οι άνθρωποι δημιουργούν την δική τους γνώση και το δικό τους νόημα από εμπειρίες.

**Δύο κλάδοι:**

**Piaget** → Κατασκευάζεται μέσω προσωπικής εξερεύνησης. Βρίσκουμε κάτι → δεν ταιριάζει με το προϋπάρχων σχήμα και πρέπει να επηρεάσουμε το νοητικό μοντέλο μας.

**Vygotsky** → Συν-δημιουργείται μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, της γλώσσας κλπ. Μαθαίνουμε καλύτερα στην ΖΕΑ.

**Ρόλος Διδάσκοντα:** Facilitator, Οδηγός, Δεν μεταδίδει γνώση, φτιάχνει περιβάλλοντα για ανακάλυψη. Ρωτάει ανοιχτές ερωτήσεις (Τι πιστεύετε θα γίνει αν) και προσφέρει «σκαλωσιές» οι οποίες απομακρύνονται όσο ο μαθητής αποκτά γνώση στο αντικείμενο.

**Ρόλος Διδασκόμενου:** Συνεργάτης, Sense-Maker, ένας «επιστήμων» που εξερευνά τον κόσμο, μέλος μιας κοινότητας κοινής κατανόησης.

**Εφαρμογή:** Πχ ως φτιάξουμε κήπο αντί να μαθαίνουμε γενικά για φυτά, ερωτήσεις με υλικό (μαγνήτες και συνδετήρες, τι παρατηρείτε; Γιατί; Πως το ερμηνεύετε;)



ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!